

Dermatologie
040 286 4862

De dermatoloog heeft met je gesproken over methotrexaat. Methotrexaat wordt ook wel MTX genoemd. In deze folder vind je informatie over dit geneesmiddel. Heb je na het lezen van deze informatie nog vragen, dan kun je deze altijd met je dermatoloog bespreken.

Wat is methotrexaat?

Methotrexaat - hierna MTX genoemd - is een geneesmiddel dat onder andere wordt gebruikt bij ernstige psoriasis (zie ook de folder [Psoriasis](#)) of eczeem. Het geneesmiddel is sinds 1958 geregistreerd. Er is veel ervaring met dit middel. Het doel van een behandeling met MTX is om jouw huidaandoening tot rust te brengen. Wanneer blijkt dat je goed op het middel reageert en de bloedcontroles goed blijven, kan MTX vele jaren gebruikt worden.

Hoe werkt MTX?

MTX werkt in op de aanmaak van foliumzuur. Foliumzuur is nodig voor de aanmaak van cellen. MTX is een stof die de aanmaak van cellen remt en de ontsteking vermindert. Minder foliumzuur kan leiden tot bijwerkingen. Daarom schrijft jouw dermatoloog naast MTX ook altijd foliumzuur voor.

Let op, je mag foliumzuur niet eerder dan 24 uur ná inname van MTX innemen.

Het effect van MTX merk je niet meteen. Meestal na 6 tot 8 weken, en soms pas na 3 maanden, merk je dat de huid rustiger wordt. MTX bestaat als tabletten en als onderhuidse injecties. Meestal wordt eerst gekozen voor tabletten.

Wanneer schrijft de dermatoloog MTX voor?

- Als je een uitgebreide huidaandoening hebt die gepaard gaat met ontstekingen, zoals psoriasis of eczeem.
- Als crèmes of zalven onvoldoende werken.
- Als er naast psoriasisplekken ook gewrichtsklachten zijn. De behandeling wordt dan vaak samen met de reumatoloog gegeven.

Wanneer mag je geen MTX krijgen?

- Als je zwanger bent of borstvoeding geeft
- Als je (man of vrouw) een kinderwens heeft. Het advies is om minimaal 3 maanden te stoppen met MTX, voordat jij of jouw partner zwanger zou willen worden
- Bij bloedziekten / ernstige bloedarmoede / leverziekten / ernstige nierziekten
- Bij een actieve maagzweer
- Bij een ernstige infectie
- Bij een ernstige longziekte
- Bij gebruik van (veel) alcohol
- Bij gebruik van drugs

Hoeveel tabletten moet je nemen?

Bij psoriasis wordt MTX in een lage dosering gebruikt: 5 tot 22,5 mg per week. Meestal kiest de dermatoloog voor een tablet van 2,5 mg. Dit betekent dat je 2 tot 9 tabletten per week inneemt. De tabletten neem je eenmaal per week in één keer in, op een vaste dag in de week.

Soms kiest de dermatoloog ervoor de tabletten te verdelen over 2 dagen. In dat geval moet je 2 vaste dagen in de week uitkiezen. Wij raden je aan in je agenda of kalender op te schrijven dat je de tabletten ingenomen hebt.

Voor het resultaat is het heel belangrijk dat je geen tabletten vergeet. Neem de tabletten ná de maaltijd in, dus ná het ontbijt of ná het avondeten.

Je krijgt ook foliumzuur tabletten voorgeschreven. Meestal zijn dit 1 of 2 tabletten per week van 5 mg. Er moet minimaal 24 uur zitten tussen het innemen van MTX en het innemen van foliumzuur. Je moet de foliumzuurtabletten dus ook op een vaste dag in de week innemen.

Wat zijn de bijwerkingen door het gebruik van MTX?

Tijdens het gebruik van MTX kun je last krijgen van bijwerkingen. Niet iedereen krijgt bijwerkingen. De kans op bijwerkingen hangt af van jouw eigen gevoeligheid, de hoeveelheid MTX en de combinatie met eventuele andere medicijnen die je gebruikt.

Door het voorschrijven van foliumzuur vermindert de kans op deze bijwerkingen.

De meest voorkomende mogelijke bijwerkingen (dit komt bij minimaal 1 op de 10 mensen voor):

- Ontstekingen aan het mondslijmvlies, tandvlees en tong
- Verlies van eetlust
- Misselijkheid
- Leverfunctiestoornis (hier merk je zelf meestal niets van, maar kan het in jouw bloed worden aangetoond)

Andere bijwerkingen die minder vaak voorkomen (minimaal 1 op de 100 mensen):

- Vermoeidheid / slaperigheid
- Kortademigheid
- Diarree
- Rode huiduitslag
- Jeuk
- Hoofdpijn
- Haaruitval

Waarom moet je je bloed laten controleren als je MTX gebruikt?

Bij langdurig gebruik is er een kleine kans op schade aan lever, nieren of beenmerg. Voordat je MTX gaat gebruiken laat de dermatoloog jouw bloed controleren. Tijdens het gebruik van MTX wordt je bloed regelmatig nagekeken. Het doel hiervan is om rode en witte bloedlichaampjes, bloedplaatjes, leverfunctie en nierfunctie te controleren. Ook als je MTX jaren gebruikt, zal je bloed nog regelmatig gecontroleerd worden (minstens 1x per 6 maanden).

Wanneer moet je de arts waarschuwen?

Je moet je dermatoloog waarschuwen als je last krijgt van:

- Ernstige misselijkheid
- Ernstige diarree met bloed bij de ontlasting
- Kortademigheid of benauwdheid
- Gele verkleuring van de huid of ogen

Wanneer je één of meer van bovenstaande bijwerkingen vaststelt, neem dan contact op met je arts. Wanneer je wilt stoppen met MTX moet je dit in overleg met de dermatoloog doen. Soms verdwijnt een deel van de bijwerkingen bij een verlaging van de hoeveelheid MTX. Ook kan overwogen worden om injecties te gebruiken.

Methotrexaat in combinatie met andere medicijnen

Als je naast Methotrexaat naast sommige andere medicijnen gebruikt kan dit de bijwerkingen versterken. Vertel je behandelend arts en de apotheker daarom altijd welke geneesmiddelen je gebruikt, ook die je zonder recept gekocht hebt. Middelen die je niet mag gebruiken in combinatie met Methotrexaat zijn bijvoorbeeld:

- De antibiotica cotrimoxazol of trimetroprim
- Probenecide (een middel tegen jicht)
- Pijnstillers van het type NSAID, bijvoorbeeld naproxen, ibuprofen of diclofenac. Neem op de dag dat je Methotrexaat gebruikt geen NSAID pijnstiller in. Ook de dag erna dag niet. Paracetamol mag je wel gebruiken.

Gebruik ook geen alcohol tijdens de behandeling met Methotrexaat. Alcohol in combinatie met Methotrexaat verhoogt de kans op stoornissen in de leverfunctie.

Wat kun je zelf wel/niet doen?

- Je mag met dit middel autorijden.
- Gebruik zo weinig mogelijk alcohol en op de innamedagen van MTX helemaal niet. Alcohol heeft een negatieve invloed op je lever. Door de combinatie van MTX en alcohol is de kans op een leveraandoening veel groter.
- Gebruik vanaf 2 uur vóór tot 1 uur ná het innemen van de tabletten geen melk of melkproducten, zoals kaas en yoghurt. Als je dat wel zou doen, dan wordt het medicijn minder goed opgenomen. Als je MTX door een injectie krijgt, dan mag je wel melk of melkproducten gebruiken.
- Griepvaccinatie wordt sterk aangeraden.
- Voorkom dat jij of jouw partner zwanger wordt. Gebruik goede anticonceptie tijdens gebruik van MTX tot en met 6 maanden na het gebruik van MTX. Indien je vragen hierover hebt, bespreek dit dan met je arts.
- Als je een pijnstiller wilt gebruiken, kies dan bij voorkeur voor paracetamol.
- Als je antibiotica moet gaan gebruiken, vertel dan altijd aan de arts dat je met MTX wordt behandeld. Sommige antibiotica mogen niet in combinatie met MTX worden gegeven.

Bovenstaande informatie is geen vervanging van de bijsluiter die je in de verpakking van MTX vindt. Heb je na het lezen van deze informatie nog vragen, dan kun je deze met de dermatoloog bespreken.

In onderstaand schema kan jij of de dermatoloog invullen wanneer MTX en foliumzuur geslikt of gespoten moeten worden.

	MTX		Foliumzuur	
	Ochtend	Avond	Ochtend	Avond
Maandag				
Dinsdag				
Woensdag				
Donderdag				
Vrijdag				
Zaterdag				
Zondag				

Heb je nog vragen?

Deze informatie is niet bedoeld als vervanging van de mondelinge informatie, maar als aanvulling daarop. Hierdoor is het mogelijk om alles nog eens rustig na te lezen. Heb je vragen, neem dan contact op met de polikliniek dermatologie, telefoonnummer 040 - 286 48 62.

Deze informatie komt van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie. Bij het samenstellen van deze informatie is grote zorgvuldigheid betracht. De Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie wijst desondanks iedere aansprakelijkheid af voor eventuele onjuistheden of andere tekortkomingen in de aangeboden informatie en voor de mogelijke gevolgen daarvan.

Wil je deze informatie online bekijken ga dan naar
**[www.annaziekenhuis.nl/medische-informatie/der007-
methotrexaat-bij-huidaandoeningen/](http://www.annaziekenhuis.nl/medische-informatie/der007-methotrexaat-bij-huidaandoeningen/)**
Of scan met je telefoon of tablet de QR-code.

DER007
25-05-2022